

Hallituksen esitys eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

HE 111/2025 vp

Valtiovarainvaliokunta, verojaosto 21.10.2025

Vaikutusten arviointiin liittyy merkittävää epävarmuutta

- Monimutkainen kokonaisuus - luotettavien ennusteiden laatiminen on erittäin haastavaa.
- Samanaikaisten ja jo aiemmin tehtyjen muutosten yhteisvaikutuksia tai muutosten dynaamisia vaikutuksia ei pystytä arvioimaan luotettavasti.

Apteekkiveroon liittyviin ehdotuksiin liittyy paljon riskejä

- Apteekkiveron uudistamiseen liittyy positiivisista tavoitteista huolimatta merkittäviä riskejä, kun samanaikaisesti tavoitellaan säästöjä lääketaksaa leikkaamalla.
- Riskit liittyvät esimerkiksi apteekkipalveluiden saavutettavuuteen. Tappiollisten apteekkien määrä lisääntyisi nykyisestä.
- Veropohjan määrittely on suuri muutos, josta ei aiempaa kokemusta.
- Apteekkitalouteen kohdistuvista vaikutuksista erillinen huomio: Itsehoitolääkkeiden myyntikanavaaajennukseen liittyvän lain toimeenpano edellyttää noin miljoonan euron budjettirahoitusta Fimealle vuodelle 2026 valvonnan toteuttamiseksi.

Muutokset vaikuttavat apteekkipalveluiden saavutettavuuteen

- Ehdotetut muutokset lisäävät riskiä maankattavan apteekkiverkoston supistumisesta.
- Riski valtion tuen tarpeeseen apteekkipalveluiden varmistamiseksi tietyissä osissa Suomea.
- Välilliset vaikutukset muihin terveydenhuollon kustannuksiin.

Vaikutukset apteekkipalveluiden saavutettavuuteen

- Tappiollisten ja alle 100 000 euron tuloksen apteekkien sijoittuminen hyvinvointialueille hallituksen esityksen mukaisten muutosten jälkeen.
- Laskelma perustuu vuosien 2023–2024 apteekkien taloustietojen keskiarvoihin.

